

نظرات تجمایی در خصوص مطالبات فعالان اقتصادی و صاحبان

کسب و کار از دولت سیزدهم

عنوان گزارش: نظرات تجمیعی کمیسیون های تخصصی در خصوص مطالبات فعالان اقتصادی و صاحبان کسب و کار از دولت سیزدهم
انتشار: امور کمیسیون های تخصصی اتاق ایران
شماره گزارش: ۱۹۰۰۱۷
تابستان ۱۴۰۰

فہرست

۳	کمیسیون توسعه پایدار، محیط زیست و آب
۵	کمیسیون توسعه صادرات غیر نفتی
۶	کمیسیون حقوقی و حمایت قضایی
۸	کمیسیون حمل و نقل و لجسٹیک
۱۱	کمیسیون فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۱	کمیسیون کسب و کار دانش بنیان
۱۲	کمیسیون کشاورزی و صنایع وابستہ
۱۲	کمیسیون معادن و صنایع معدنی

کمیسیون توسعه پایدار، محیط زیست و آب

بهبود فضای کسب و کار

- به روز رسانی و انتشار مستمر اطلاعات آماری مورد نیاز برای فعالان اقتصادی و سرمایه گذاران در ایران در پایگاه اطلاعات آماری کشور موضوع تبصره ماده ۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
- تقویت و اطلاع رسانی مستمر ظرفیتهای روابط خارجی و نمایندگی های سیاسی کشور در خارج برای خدمت تولیدکنندگان داخلی و سرمایه گذاران در ایران و به ویژه صادرکنندگان کالاها و خدمات موضوع ماده ۶ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
- تقویت نقش و کارکرد شورای گفت و گو موضوع ماده ۱۱ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و تضمین ضمانت اجرایی مصوبات آن
- تعیین تکلیف بدهی بانکی معوق واحدهای تولیدی در نتیجه وقوع همه گیری کووید ۱۹
- تسریع در رسیدگی به مشکلات واحدهای تولیدی و رفع آنها بر اساس ضوابط و قوانین کشور

رفع موانع تولید پایدار، فراگیر و مستمر

- رفع بوروکراسی اداری پیچیده و دست و پاگیر و مقررات زدایی برای شروع و ادامه یک فعالیت تولیدی
- تلاش برای رفع تحریم ها و تسریع در تصویب FATF در راستای تسهیل مراودات بین المللی
- تسهیل و کاهش زمان پاسخ به استعلام های سرمایه گذاران و کارفرآفرینان برای کسب و کار در راستای کاهش و تحمیل هزینه به سرمایه گذاران،
- ایجاد شفافیت و اطلاع رسانی مستمر به سرمایه گذاران در خصوص قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه گذاری
- بازنگری و مقررات زدایی قوانین و مقررات مرتبط با فضای کسب و کار

توانمند سازی بخش خصوصی

- تقویت و ارتقای نقش بخش خصوصی بویژه اتاق های بازرگانی در شوراهای بخشی و فرابخشی مرتبط با فضای کسب و کار و برنامه های توسعه کشور
- ایجاد شفافیت و اطلاع رسانی مستمر در خصوص آخرین تصمیم گیری های مرتبط با سرمایه گذاری و فضای کسب و کار و انتشار آنها
- تقویت و گسترش ارتباط بنگاه های کوچک و متوسط با بنگاه های بزرگ و صاحب بازار و نام تجاری در سطح ملی و بین المللی
- حمایت از شکل گیری سیستم جامع توزیع محصولات بنگاه های کسب و کار کوچک و متوسط در بازارهای هدف صادراتی
- حمایت از ایجاد صندوق های مخاطره پذیر (Venture Capital) در کشور

ارتقای بهره وری عوامل تولید

- ایجاد تحول واقعی در نظام اداری کشور با هدف باز تعریف نقش آنها در نظام اداری و اجرایی کشور با هدف ارتقای شفافیت و پاسخگویی و افزایش کارایی و اثربخشی در نظام اداری به ویژه تمرکز بر تکمیل نظام دولت الکترونیک
- توسعه و استفاده کارآمد از فناوری اطلاعات و ارتباطات
- گسترش خدمات مشاوره‌ای به ویژه در سطح بنگاه‌های کوچک و متوسط به ویژه در حوزه‌های مدیریت کسب و کار، بازاریابی و ..
- ترویج و گفتمان‌سازی بهره‌وری در جامعه به عنوان یک مطالبه عمومی
- توسعه سرمایه‌گذاری هدفمند بر فعالیتهای تحقیق و توسعه به خصوص در فعالیتهای راهبردی کشور
- تکمیل زنجیره ارزش تولید در فعالیتهای اقتصادی دارای مزیت نسبی
- تشدید تقاضا از طریق گسترش و تعمیق بازارهای صادراتی به ویژه توسعه مبادلات تجاری با کشورهای همسایه
- ایجاد، تقویت و بازآفرینی نقش سازمان‌های توسعه‌ای در بخش‌های مختلف اقتصادی
- شتاب دادن به حرکت ملی بهره‌وری و توسعه نوآوری و کیفیت در کلیه فعالیتهای اقتصادی

توسعه صادرات غیر نفتی

- اتخاذ سیاست‌های منسجم و یکپارچه و اقدامات ساختاری و نهادی در حوزه تجارت نظیر تعیین مزیت‌های صادراتی کشور و سرمایه‌گذاری در تولید این کالاها
- تهیه و تدوین راهبردهای تجارت خارجی و ارتقای تعامل با اقتصاد جهانی با همکاری و مشارکت تمامی ذینفعان بخش خصوصی
- اتخاذ تدابیر لازم برای تسهیل نقل و انتقال ارز و ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز حمل و نقل، تبادلات بانکی و غیره
- ارتقای دیپلماسی تجاری از طریق تقویت و توانمندسازی رایزنان‌های بازرگانی کارآمد و متخصص، بازاریابی فعال صادراتی را در خصوص محصولات داخلی
- اتخاذ تدابیر و سیاست‌های شفاف و کارآمد برای واردات فناوری مورد نیاز برای تولید محصولات مختلف و ارتقای سطح رقابت‌پذیری کالاهای داخلی و تولید محصولات با استانداردهای رقابت‌پذیر بین‌المللی
- اصلاحات ساختاری (اصلاح و تقویت قوانین و مقررات، فرایندها و سامانه‌های تجارت خارجی) با تاکید بر بخش اقتصادی دارای مزیت رقابتی
- شناسایی و تولیدات با فناوری برتر و ساماندهی و حمایت از این تولیدات در راستای توسعه صادرات محصولات با ارزش افزوده بیشتر
- ارتقای تعامل و همکاری سازمان توسعه تجارت و معاونت اقتصادی وزارت امور خارجه و فعالان بخش خصوصی در راستای توسعه تجارت بین‌المللی

دیپلماسی قدرتمند همراه با توسعه روابط تجاری بین المللی

- ارتقای تصویر بین‌المللی کشور از طریق ارتقای شاخص‌های توسعه، فضای کسب و کار، شاخص ریسک و سایر شاخص‌های ذریبط
- مقررات زدایی و حذف مقررات زائد و تضمین امنیت برای ورود سرمایه‌گذاران خارجی
- اتخاذ تدابیر و سازوکارهای لازم برای بهره‌مندی از ظرفیت نیروی انسانی و جوامع دانشگاهی و پژوهشی در سطوح مختلف تجارت با جامعه بین‌المللی
- تقویت و توانمندسازی بخش خصوصی و فعالان اقتصادی برای بهره‌مندی از منابع مالی و فنی در چارچوب معاهدات و کنوانسیون‌های منطقه‌ای و بین‌المللی
- به‌کارگیری و استفاده کارآمد از ظرفیت‌های کریدوری و شاهراه‌های بین‌المللی و ایجاد بسترهای لازم برای سرمایه‌گذاری در کشور

تقویت دیپلماسی تجاری برای نفوذ در بازارهای مصرف کشورهای همسایه

- اتخاذ رویکردهای سازنده و مبتنی بر به‌کارگیری قدرت نرم برای توسعه تجارت بین‌المللی و حل و مدیریت بحران‌های منطقه‌ای و اجتناب از هزینه بردار نمودن ورود به بحران‌ها برای دستگاه دیپلماسی و ساختار اقتصاد سیاسی کشور.
- بازنگری و اصلاح قوانین سرمایه‌گذاری خارجی با هدف زمینه‌سازی برای جذب سرمایه‌گذاران و شرکتهای خارجی،
- بازنگری و اصلاح قوانین تجارت بین‌الملل بر مبنای اقتصاد باز و با هدف افزایش صادرات و برقراری و حفظ موازنه تجاری کشور،
- تقویت و یا ایجاد پیوندهای نهادی و ساختاری مؤثر میان کارگزاران دولتی و فعالان بخش خصوصی،
- اتخاذ تدابیر و سازوکارهای لازم جهت مشارکت کارآمد و موثر فعالان بخش خصوصی در تصمیم‌گیریهای اقتصادی مرتبط با تجارت بین‌المللی
- ارتقای توانمندی و تربیت دیپلمات‌ها و کارگزاران اقتصادی در سفارت‌خانه‌های خارج کشور
- اتخاذ سازوکارها و برنامه‌ریزی منسجم جهت همراه ساختن هیئت‌های اقتصادی و فعالان بخش خصوصی در سفرهای سیاسی مقامات و شخصیت‌های سیاسی کشور

کمیسیون توسعه صادرات غیر نفتی

- اتخاذ سیاست‌های منسجم و یکپارچه و اقدامات ساختاری و نهادی در حوزه تجارت نظیر تعیین مزیت‌های صادراتی کشور و سرمایه‌گذاری در تولید این کالاها
- تهیه و تدوین راهبردهای تجارت خارجی و ارتقای تعامل با اقتصاد جهانی با همکاری و مشارکت تمامی ذینفعان بخش خصوصی
- اتخاذ تدابیر لازم برای تسهیل نقل و انتقال ارزو ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز حمل و نقل، تبادلات بانکی و غیره

- ارتقای دیپلماسی تجاری از طریق تقویت و توانمند سازی ریزنان های بازرگانی کارآمد و متخصص، بازاریابی فعال صادراتی را در خصوص محصولات داخلی
- اتخاذ تدابیر و سیاست های شفاف و کارآمد برای واردات فناوری مورد نیاز برای تولید محصولات مختلف و ارتقای سطح رقابت پذیری کالاهای داخلی و تولید محصولات با استانداردهای رقابت پذیر بین المللی
- اصلاحات ساختاری (اصلاح و تقویت قوانین و مقررات، فرایندها و سامانه های تجارت خارجی) با تاکید بر بخش اقتصادی دارای مزیت رقابتی
- شناسایی و تولیدات با فناوری برتر و ساماندهی و حمایت از این تولیدات در راستای توسعه صادرات محصولات با ارزش افزوده بیشتر
- ارتقای تعامل و همکاری سازمان توسعه تجارت و معاونت اقتصادی وزارت امور خارجه و فعالان بخش خصوصی در راستای توسعه تجارت بین المللی

کمیسیون حقوقی و حمایت قضایی

بستر و خاستگاه هرگونه فعالیت اقتصادی، محیط کسب و کار کشور می باشد که مهمترین شاخصه تعیین کننده وضعیت اقتصادی کشور است، که بر اساس آن می توان به بررسی و تجزیه تحلیل شرایط اقتصادی کشور پرداخت به طوری که این محیط هر چه قانونمند تر، شفاف تر و رقابت پذیرتر باشد، منجر به تسهیل و گسترش فعالیت های اقتصادی کشور شده و روند بهبودی شاخصهای اقتصادی را در پی خواهد داشت.

کمیسیون حقوقی و حمایت قضائی و مقرراتی، با توجه به حوزه فعالیت و وظایف ذاتی خود، بر شفافیت و قانونمند بودن محیط کسب و کار در جهت ایجاد امنیت روانی و قانونی لازم برای فعالان اقتصادی بعنوان بازیگران اصلی این حوزه تاکید داشته و قاطعانه معتقد است، صرفاً در یک محیط کسب و کار قانونمند است که امکان فراهم شدن ثبات و امنیت اقتصادی میسر می گردد که از الزامات اصلی و اولیه هرگونه سرمایه گذاری و فعالیت اقتصادی است.

از اینرو و در این راستا کمیسیون حقوقی و حمایت قضائی و مقرراتی از دولت آتی انتظار دارد که با اهتمام به محورهای پیشنهادی ذیل در جهت فراهم شدن چنین محیطی تلاش نماید:

بهبود فضای کسب و کار کشور

- ۱- ایجاد ثبات و امنیت روانی و اقتصادی برای فعالان اقتصادی از طریق تدوین و تصویب قوانین حمایتی و اجرای کامل و به موقع آن ها.
- ۲- جلب اعتماد و اطمینان خاطر فعالان اقتصادی بر ثبات قوانین و مقررات و عدم تغییر خلق الساعه آن ها توسط مراجع فرا قانونی نظیر شورای سران قوا.
- ۳- نظارت موثر بر عملکرد سازمان امور مالیاتی و تامین اجتماعی در ارتباط با فعالان اقتصادی و جلوگیری از رفتارهای سلیقه ای و غیر اصولی و بعضاً غیر قانونی ایشان که عملاً موجب اختلال جدی در فعالیت جاری و حتی تعطیلی بنگاههای اقتصادی می گردد.
- ۴- نظارت موثر بر عملکرد بانک ها و الزام آن ها به حمایت از فعالان اقتصادی و جلوگیری از رفتارهای غیر اصولی و غیر قانونی با فعالان اقتصادی.

۵- انجام تمهیدات لازم جهت ضمانت اجرای مصوبات هیئت مقررات زدائی و تسهیل صدور مجوز های کسب و کار و پیش بینی اقدامات تنبیهی برای متخلفین از اجرای مصوبات هیئت مزبور

رفع موانع تولید پایدار، فراگیر و مستمر

۱- انجام حمایت های لازم از فعالان اقتصادی و جبران خسارت های وارده به ایشان ناشی از وضعیت حادث از شیوع ویروس کرونا.
۲- حذف رانت های مختلف و امتیازات خاص بخش دولتی و وصولی از قبیل معافیت های مالیاتی. اخذ مالیات از تمام اشخاص حقیقی و حقوقی که به نحوی از انحاء در کشور به فعالیت اقتصادی مشغول هستند، فارغ از وابستگی آن ها به دستگاه ها و مراجع مختلف.

۳- بازنگری در قوانین، مقررات و دستورالعملهای مربوط به محیط کسب و کار کشور متناسب با تحریمهای ناعادلانه و نیز شرایط اقتصادی ناشی از بیماری کرونا با جلب نظر بخش خصوصی.

۴- مبارزه با فساد و از بین بردن زمینه های بروز آن از طریق ایجاد شفافیت قابل مشاهده عمومی عملکرد دستگاههای اجرایی و ایجاد سامانه های بر خط و امکان دسترسی آزاد عموم به آن.

۵- بهره مندی حداکثری از ظرفیت های قانونی و کارشناسی هیئت مقررات زدائی و تسهیل صدور مجوز های کسب و کار در بازنگری و تنقیح قوانین مرتبط با فعالیت های اقتصادی و کسب و کار و شناسائی و حذف قوانین و مقررات زائد و مخل کسب و کار و عملیاتی و اجرایی سازی الگوی ملی و ایجاد پنجره های کسب و کار در راستای تسریع و تسهیل در فرآیندهای صدور مجوزهای کسب و کار.

توانمند سازی بخش خصوصی

۱- جلوگیری از رقابت غیر منصفانه و غیر عادلانه و بعضاً غیر قانونی بخش دولتی اقتصاد با فعالان اقتصادی بخش خصوصی واقعی.
۲- توجه به نظرات بخش خصوصی و اعمال آن در تدوین و تصویب و اجرای قوانین مربوطه، با رعایت مواد ۲، ۳ و ۲۴ مستند به قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار.

۳- احتراز دولت از رقابت با بخش خصوصی و احتراز از تصدی گری در بخش اقتصادی و الزام و پایبندی کامل به رعایت قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، قانون رفع موانع تولید، برنامه ششم توسعه و سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در تدوین لوایح بودجه.

۴- تسریع در اجرای ماده ۲۹ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و تشکیل دادگاههای تجاری و آئین دادرسی تجاری.

۵- تعامل بانک مرکزی با فعالان اقتصادی در تدوین ضوابط و مقررات و توجه به نظرات و پیشنهادات بخصوص در بخش صادرات و همچنین ایجاد شفافیت و ثبات در مقررات مربوطه و رعایت مواد ۲، ۳ و ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در تهیه و تنظیم بخشنامه ها و دستور العمل ها.

اطمینان دارد در صورتی که دولت آتی در انجام حمایت های قانونی واقعی، موثر و مناسب از فعالان اقتصادی و ایجاد امنیت روانی و اقتصادی و قانونی برای ایشان و جلوگیری از کارشکنی در فعالیت جاری نامبردگان اهتمام ورزد، تردیدی نخواهد بود که فعالان اقتصادی بخش خصوصی که بارها و بارها در مقاطع سخت وفاداری، حسن نیت، عشق و علاقه خود را به این مرز و بوم ثابت کرده اند اینبار نیز از این گردنه سخت جنگ اقتصادی عبور کرده و اقتصاد کشور را به سمت آرامش و سکون خواهند برد.

کمیسیون حمل و نقل و لجستیک

اصلی ترین و پرهزینه ترین چالش نظام جمهوری اسلامی در شرایط کنونی؛ انزوای کشور در جامعه جهانی بوده، و پیگیری و تحقق محورهای برشمرد شده از سوی ریاست محترم اتاق ایران، به ویژه محور؛ "دیپلماسی قدرتمند همراه با توسعه روابط تجاری بین الملل" در راستای تحقق یکی از ارکان سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی مبنی بر؛ تعامل سازنده و موثر با جهان بر اساس اصول عزت، حکمت و مصلحت، و در واقع تمهید و شرط اقتضایی برای بهبود و مدیریت چالش پیش روی کشور میباشد.

با عنایت به مراتب انتظارات، دیدگاهها، و نیز مصادیق مورد نظر این کمیسیون از دولت سیزدهم در حوزه حمل و نقل لجستیک را به ترتیب اولویت اعلام میدارد:

دیپلماسی قدرتمند همراه با توسعه روابط تجاری بین الملل در حوزه حمل و نقل و لجستیک

ارتباط موثر با کشورها به ویژه همسایگان و شرکای اقتصادی- بازرگانی، از عوامل اصلی رشد اقتصادی و امنیت یک کشور است که هرچه موقعیت آن کشور در زنجیره تأمین جهانی و شاهراه های حمل و نقل بین المللی بار و مسافر تقویت شود، امنیت ملی نیز بهبود می یابد. ایجاد این ارتباط موثر زمانی که از طریق یک سامانه حمل و نقل کارآمد یعنی برخوردار از سرعت بالا، هزینه کم، دسترسی آسان و فرآیندهای ساده، ارتباطی موثر برقرار سازد، می تواند در مناسبات و تجارت بین المللی نقش مهمی را ایفا نماید. موقعیت جغرافیایی ایران در محل تلاقی کریدورهای تجاری شمالجنوب و شرقغربی، این فرصت را فراهم کرده تا کشور نقشی کلیدی در تجارت بین المللی ایفا نماید.

رفع موانع تولید پایدار و فراگیر، و نیز بهبود فضای کسب و کار در حوزه حمل و نقل و لجستیک

اهم چالشهای پیش روی حوزه حمل و نقل و لجستیک کشور که رفع، و حل و فصل آنها روانسازی، کاهش هزینه ها، و بهبود عملکرد اقتصادی این حوزه را در پی خواهد داشت، به شرح زیر میباشد:

-حکمرانی نامتوازن در بخش حمل و نقل کشور، هم اکنون سیاستگذار در بخش حمل و نقل کشور در قالب وزارتخانه راه و شهرسازی انجام میشود، که نامتجانس بودن دو بخش حمل و نقل و مسکن، در عمل مدیریت حمل و نقل کشور به حاشیه رفته، و جداسازی وزارتخانه ها امری ضروری است، از سویی مقام سیاستگذار برای کلان حمل و نقل، و نیز سیاستگذاران زیربخشهای حمل و نقل همگی در سطح معاون وزیر راه و شهرسازی هستند، در حالیکه حکمرانی موثر ایجاد مینماید تا ضمن واگذاری کلیه تصدیهای دولتی موجود در بخش حمل و نقل به بخش خصوصی، سازمانهای زیربخشی حمل و نقل کوچک سازی، و در سلسله مراتب اداری تحت مدیریت و راهبری مقام سیاستگذار و هماهنگ کننده شیوه های حمل و نقل، سازماندهی شوند.

-اتکای هزینه های جاری سازمانهای زیربخشی حمل و نقل به درآمدهای آنها: هم اکنون سازمانهای زیربخشی حمل و نقل، به لحاظ اداری مالی مستقل بوده، و هزینه های جاری آنها متکی به درآمدهای آنان است، این وضعیت فرآیند سیاستگذاری، مسئولیتها و مأموریتهای آنها را تحت تاثیر قرار داده است.

- نبود نهاد راهبر لجستیک: بنابر تجارب آزموده شده در کشورهای صنعتی، و در صورت وجود ساختار فرابخشی "لجستیکی" برای ایجاد هماهنگی و یکپارچگی میان همه بخشهای؛ حمل و نقل، بازرگانی، گمرکی، امور بانکی، انبارداری، و ...، هزینه ها و بهای تمام شده کالاها، و نیز زمان انجام فرایندها به میزان قابل ملاحظه ای کاهش مییابد.

- فرسودگی ناوگان حمل و نقل: پاسخگو نبودن تولید داخلی برای نوسازی ناوگان، و به تبع آن افزایش ناموجه بهای تمام شده از یک سو، و نامتوازن بودن تعداد ناوگان زمینی بار به نسبت نیاز از سوی دیگر، فرآیند نوسازی و جایگزینی ناوگان فرسوده را پیچیده و دشوار ساخته است.

- خود مالکی ناوگان حمل و نقل جاده ای: تداوم "خود مالکی" کامیونها، تعداد دو برابری کامیونها نسبت به نیاز، و همچنین وجود سالنهای اعلام بار در پایانه های حمل و نقل جاده ای، ناکارآمدی و کاهش شدید بهره وری را در پی داشته، و لزوم جایگزینی ساختار "شرکت مالکی" را محرز ساخته است.

- وجود موانع در رقابتی شدن حمل و نقل ریلی و جاده ای - نامتوازن بودن بهای سوخت (نفت گاز)، اتکای هزینه های نگهداری و بهره برداری ریلی به درآمدهای راه آهن، بالا بودن نسبی "حق دسترسی ریلی"، و ...، رقابتی شدن هزینه های تمام شده میان راه آهن و حمل و نقل جاده ای را ناممکن ساخته است.

- ناکافی بودن زیرساختهای شبکه ریلی کشور - از آنجا که در خطوط ریلی، در مقایسه با شبکه های جاده ای، حمل و نقل شخصی جریان ندارد، بنابراین خطوط راه آهن به موازات شبکه های جاده ای توسعه نیافته، و گسترش آن مستلزم سرمایه گذاریهای ویژه میباشند.

توانمند سازی بخش خصوصی در حوزه حمل و نقل و لجستیک

بنا بر تجارب آزموده شده در جهان، توسعه اقتصادی کشورها در گرو فراهم آمدن بستر مشارکت فعالان بخش خصوصی با حمایتهای قانونی سیاستی، اقتصادی و مالی است، مصداق این مهم در حوزه حمل و نقل و لجستیک، اجرایی شدن قانون معطل مانده "تشکیل صندوق توسعه حمل و نقل" میباشند.

ارتقای بهره وری عوامل تولید در حوزه حمل و نقل و لجستیک

به استناد گزارشهای اقتصادی نهادهای مسئول در کشور، سهم هزینه های حمل و نقل در بهای تمام شده کالاها به طور میانگین بیش از ۱۲٪ میباشند، و این در حالیست که این سهم در کشورهای پیشرو در حدود ۶٪ میباشند. عمده عوامل این وضعیت؛ بهای نامتوازن سوخت مصرفی انواع ناوگان همگانی، روابط و ساختار نامناسب میان شرکتهای حمل و نقل و دارندگان ناوگان، سهم نسبتا بالای دولت در تصدیهای حمل و نقل به ویژه ریلی و هوایی، و ... میباشند.

توسعه صادرات غیرنفتی در حوزه حمل و نقل و لجستیک

از آنجا که فعالیتهایی از جمله "ترانزیت کالا" و "گردشگری" به عنوان خدمات ارزآور در شمار خدمات صادراتی بخش حمل و نقل میباشند، بنابراین؛ تداوم، و تقویت حمایت از صادرات غیرنفتی، و نیز خدمات صادراتی به ویژه ترانزیت کالا، توسعه گردشگری، و همچنین رفع موانع گسترش صدور خدمات فنی/مهندسی ویژه بخش حمل و نقل مورد تاکید میباشند.

کمیسیون فناوری اطلاعات و ارتباطات

• محورهای کلی

- ۱- خروج دولت از انفعال و بازگشت به عرصه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری به‌هنگام در حوزه پرشتاب فاوا (فناوری اطلاعات و ارتباطات)
- ۲- ایجاد اقتدار در اجرای مصوبات دولت و اتخاذ تضامین اجرایی برای اجرا از سوی دستگاه‌های وابسته به دولت
- ۳- توقف موازی‌کاری و ناهماهنگی دستگاه‌های زیرمجموعه دولت در ارتباط با دولت و بخش خصوصی در حوزه فاوا
- ۴- عدم وجود اراده کافی در کشور جهت تغییر جایگاه مصرف‌گرایی در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات... هر چند اقدامات پراکنده ای جهت تولید تجهیزات، انتقال تکنولوژی و غیره انجام شده، اما متأسفانه جهت حرکت کشور به سمت و سوی مولد شدن نیست.

• محورهای جزئی

- ۱- تجمیع و کاهش متولیان دولتی صادرکننده انواع مجوزهای همگن برای فعالان فاوا
- ۲- هدایت صحیح منابع مالی و حمایتی در اختیار دستگاه‌های دولتی به سمت بخش خصوصی (از طریق ایجاد بانک‌های اطلاعاتی شفاف به منظور جلوگیری از بلعیدن منابع از سوی برخی فعالان خاص)
- ۳- رفع مشکلات لاینحل و باقی‌مانده از سالیان دور میان فعالان حوزه فاوا با نهادهایی نظیر سازمان تامین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی
- ۴- پایان دادن به مصوبات انحصارگرایانه و مداخله دولت برای عضوگیری‌های اجباری در تشکلهای خصوصی حوزه فاوا (مشخصاً سازمان نظام صنفی رایانه‌ای)
- ۵- ساماندهی فوری به قوانین و مقررات فاوا و معطل مانده در کمیسیون‌های مختلف دولت
- ۶- لحاظ نمودن سرفصلهای درآمدی مشخص برای میزان ثروت ایجاد شده در حوزه فناوری اطلاعات و در نظر گرفتن سهم فناوری اطلاعات در GDP بطور مشخص و متمرکز
- ۷- توجه ویژه به نقش اشتغالزایی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات، اعم از اشتغال مستقیم (فعالان فناوری اطلاعات) و غیر مستقیم (مثل رانندگان اسنپ و اشتغال خانگی)، با توجه به توسعه خدمات خانگی و استارت آپ ها

کمیسیون کسب و کار دانش بنیان

توسعه ارتباطات بین المللی اقتصادی

حوزه ی اقتصاد دانش بنیان هم در بخش نهاده و هم در بازار مصرف نیازمند تعاملات بین المللی است. ایجاد مزیت نسبی در این حوزه مستلزم دسترسی به بازار خارجی و بهره گیری از دانش فنی و توسعه ی آن است. تحریم های فعلی و فشار ناشی از آن ضمن

آسیب به امکان بهره گیری شرکت های دانش بنیان از ابزارهای جهانی، حفظ نیروی کار متخصص به عنوان سرمایه ی اصلی شرکت ها را نیز مشکل می سازد. بر این اساس لازم است عادی سازی روابط تجاری به عنوان اولین اولویت در نظر گرفته شود. نظرات تکمیلی پس از برگزاری جلسه کمیسیون تقدیم حضور می شود

کمیسیون کشاورزی و صنایع وابسته

- ۱- توجه به موضوع خشکسالی به عنوان مشکل اصلی کشور تکلیف حوزه کشاورزی ارائه طرح و برنامه ریزی های مربوطه برای رفع تبعات آن بر مبنای کشاورزی اقتصادی و تجاری سود آور برای اجزاء زنجیره ارزش آن بخصوص تولید کنندگان
- ۲- تراز مثبت آب کشور (بر مبنای آب مجازی)
  - * حفظ منابع آبی زیر زمینی که میراث بین نسلی است .
  - * توقف اضافه برداشت ها از آب های زیرزمینی
  - * ارزش گذاری آب و طبیعت
  - * تراز مثبت محیط زیست
- ۳- اجرای تراز مثبت تجاری بخش کشاورزی برنامه افزایش جهش صادرات با ارزش افزوده این حوزه
- ۴- ایفای سهم بخش کشاورزی و صنایع وابسته (در تولید ، خدمات و صادرات) از سرمایه گذاری و منابع و ... (بانکی و ...)
- ۵- تک نرخی شدن ارز دو یا بیش تر پایین تر نبودن نرخ ارز حاصل از صادرات ، نسبت به ارز اختصاص داده شده به واردات (هم اکنون ارز اختصاصی وارداتی ۱۰٪ ارزان تر از ارز صادرکنندگان ؟ است)
- ۶- حذف محدودیت های مختلف مانند نرخ گذاری غیر منصفانه ، توقف تولید ، صادرات ...)
- ۷- ایجاد تمرکز در تصمیم سازی و واگذاری تصمیم سازی به بخش خصوصی با قبول مسئولیت های مربوطه (حداکثر طی ۴ برنامه شش ماه)

کمیسیون معادن و صنایع معدنی

تشکیل وزارت معادن و صنایع معدنی

پتانسیل بالای کشور در حوزه ی معادن و صنایع معدنی و تخصصی بودن این بخش، نیازمند توجه ویژه، نگاه حمایتی و پشتیبانی در خصوص تامین زیر ساخت ها و توسعه سرمایه گذاری است. با توجه به فعالیت وزارت صمت در سه حوزه ی بسیار گسترده، همچنین با نگاه به وضعیت فعلی اقتصاد و جایگاه بخش معدن به عنوان حوزه جایگزین اقتصاد نفتی، لازم است نهاد مستقل اجرایی در سطح وزارت خانه این حوزه تشکیل شود. نکته قابل تامل در این خصوص، بالاترین میزان تکرار و درخواست مکرر از مطالبه از سوی فعالان اقتصادی در کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران است.

اجازه واردات ماشین آلات معدنی و حمل و نقل بدون در نظر گرفتن محدودیت سال ساخت

در حال حاضر کشور با مشکل نبود ماشین آلات کافی معدنی در حوزه اکتشاف و استخراج و فشار قیمتی روی ماشین آلات موجود روبروست. این موضوع موجب افزایش هزینه های بخش معدن و همچنین کاهش توان تولید این حوزه شده است. وضع مقررات در خصوص محدودیت ورود ماشین آلات با عمر کاری دلخواه با توجه به قیمت مناسب تجهیزات در دوره ای عمر کاری با کارایی بهینه

موجب ناتوانی فعالان اقتصادی در استفاده از این ظرفیت شده است. بر این اساس لازم است محدودیت فوق لغو و فعالان اقتصادی بتوانند در خصوص واردات ماشین آلات مناسب فعالیت خود اقدام کنند.

تدوین استراتژی توسعه معدنی کشور با مشارکت بخش خصوصی

صنعت و معدن کشور تاکنون از نبود سند استراتژی توسعه آسیب دیده است. نگاه های بخشی و نبود دید کلان در طرح ریزی پروژه ها در کنار دخالت های دستوری و لابی های با دید منطقه ای در جانمایی طرح های ملی موجب شده از امکانات سرزمینی به نحو مناسب استفاده نشده باشد. لزوم استراتژی توسعه معدنی بر این اساس و توجه به جغرافیا، گستره ی بازار و آینده پژوهی آن، زیرساخت های حمل و نقل و انرژی، نیروی انسانی و دیگر فاکتورها ضمن جلوگیری از هدررفت منابع، حصول به توسعه پایدار و کم هزینه تر را نیز ممکن می سازد. همچنین با توجه به آن که تدوین این استراتژی و اجرای آن زمانبر بوده و به شکل معمول بیش از عمر دولت ها در ایران است، پیشنهاد می شود تدوین آن به بخش خصوصی تخصصی واگذار شود.

اجرائی کردن نرم افزار حقوق دولتی

چگونگی تعیین میزان حقوق دولتی به عنوان پرداخت قانونی فعال معدنی در ازای بهره برداری از ذخایر معدن بسیار با اهمیت است. توجه به عیار ماده معدنی، زیرساخت موجود در منطقه، عناصر مزاحم، مسیر دسترسی و فاکتورهای متعددی می تواند در صرفه های برداشت از بستر معدنی نقش داشته و بهره برداری را موجه یا غیر موجه سازند. بر این اساس ایجاد یک نرم افزار برای لحاظ کلیه ی متغیرهای دخیل و حذف نگاه سلیقه ای از سوی کمیسیون معادن و صنایع معدنی پیشنهاد و در سازمان نظام مهندسی معدن کشور پیگیری میشود. اجرای این سامانه ضمن افزایش شفافیت، قدمی در مسیر اقتصادی سازی تولید در معادن با مولفه های گوناگون ساختاری می باشد.

تقویت صندوق بیمه سرمایه گذاری فعالیت های معدنی

حجم بالای سرمایه گذاری برای رسیدن به مرحله تولید در حوزه ی معادن، این بخش را نیازمند حمایت جدی و اثر بخش کرده است. مدیریت ریسک مالی در فعالیت معدنی و بهره گیری از منابع مالی با توجه به محدودیت های بین المللی و عدم دسترسی به بازار مالی جهانی برای استفاده در طرح های توسعه ای، لزوم توجه به صندوق های حمایتی این حوزه را دوچندان کرده است. افزایش سرمایه و دایره عمل صندوق بیمه سرمایه گذاری معدنی بر این اساس به عنوان قدمی موثر در مسیر توسعه بخش معدن پیشنهاد می شود.

عدم اتخاذ تصمیم های اقتصادی خلق الساعه و ابلاغ آن بدون اخذ نظر فعالان اقتصادی و اعطای زمان

سرمایه گذاری و تولید در حوزه معادن و صنایع معدنی موضوعی زمانبر و همراه با ریسک بلند مدت سرمایه است. یکی از مولفه های اساسی برای امنیت سرمایه گذاری در این بخش، ثبات سیاستی و طولی مدت بودن برنامه ها، بخش نامه ها، ابلاغیه ها و دستورالعمل های اقتصادیست. در سنوات اخیر این موضوع در مواردی چون ابلاغ یکباره ی عوارض صادراتی و قیمت گذاری دستوری و اعمال سهمیه، بر تولیدات معدنی موجب آسیب به سرمایه گذاری، افزایش ریسک و خروج سرمایه گذاران به ویژه سرمایه خارجی از بخش معدن شد. بر این اساس لازم است از اتخاذ تصمیمات یکباره اقتصادی در این حوزه خودداری نمود. همچنین لازم است قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار و بندهای مربوط به الزام مشورت با تشکل های بخش خصوصی پیش از ابلاغ مقررات رعایت گردد.

برداشته شدن هر گونه محدودیت برای صادرات محصولات معدنی مانند عوارض صادراتی، لزوم عرضه در بورس یا اخذ مجوز صادرات.

حضور در بازار خارجی، حفظ و گسترش سهم بازار و ارزیابی در حوزه ی معادن نیازمند ایجاد امکان رقابت با تولیدکنندگان خارجی است. باید توجه داشت که مشکلات ناشی از تحریم، عدم دسترسی به منابع و تسهیلات بانکی مناسب، کمبود ماشین آلات و نبود پشتیبانی از ماشین های موجود و مشکلات اینچنینی به مزیت های رقابتی تولیدکننده داخلی آسیب می زند. وضع عوارض به ویژه در خصوص محصولات بدون تقاضا در بازار داخلی یا مازاد بر نیاز داخل در شرایط فعلی موجب تعطیلی طیفی از معادن و

عدم النفع بسیاری دیگر خواهد شد. مطالعات انجام شده نیز روند منفی سرمایه گذاری در بخش هایی از معدن را نشان می دهد. بر این اساس لازم است مقررات محدود کننده از مسیر صادرات حذف گردد.

ایجاد شفافیت در بخش نامه های در حال اجرا و اطلاع رسانی برخط کلیه مقررات حوزه معادن

حجم بالای بخش نامه ها و مقررات و انباشت آنها طی سالیان متمادی فعالان اقتصادی و همچنین متولیان امور را با مشکل روبرو کرده است. در مواردی گزارش شده که بخشنامه های منقضی در برخی مراجع مورد استناد قرار میگیرند یا فعالان اقتصادی از آخرین تصمیمات حوزه خود بی خبرند. ایجاد سامانه جامع از آخرین تصمیمات اجرایی، اقدامی لازم در راستای شفاف سازی و اطلاع فعالان اقتصادی از حقوق و وظایف خود در فعالیت اقتصادی است.

فعالیت به عنوان متولی اقتصاد معدنی و عدم ورود به تصدی گری اقتصادی

بالا بودن کارایی بخش خصوصی در فعالیت اقتصادی مورد قبول بسیاری از صاحب نظران اقتصادی است. تجربه ی فعالیت اقتصادی به ویژه در حوزه ی معدن و صنایع معدنی نشان می دهد بخش خصوصی همواره توانسته است با هزینه ی کمتر و کیفیت بالاتر تصدی گری فعالیت معدنی را انجام دهد. در این زمینه می توان از الگوی انتقال مدیریت به جای انتقال مالکیت در طرح های بزرگ استفاده کرد.

رعایت قانون معادن و جلوگیری از دخالت های فراقانونی

قانون معادن به عنوان سند بالادست فعالیت معدنی، بسیاری از حدود و وظایف و اختیارات واحدهای مختلف فعال در حوزه معادن و صنایع معدنی را مشخص کرده است. باین حال ورود فراقانونی ارگان ها، عدم رعایت قانون از سوی برخی دیگر و آسیب های ناشی از آن به این حوزه آسیب رسانده است. خواسته ی بخش خصوصی در این زمینه رعایت دقیق قانون معادن و اجرای آن است.